

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 23.3.2012
COM(2012) 134 final

2012/0065 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI

Euroopan yhteisön kansallisten varustamoyhdistysten keskusjärjestön (ECSA) ja Euroopan kuljetustyöntekijöiden liiton (ETF) merityötä koskevasta yleissopimuksesta, 2006, tekemän sopimuksen täytäntöönpanosta ja direktiivin 1999/63/EY muuttamisesta annetun neuvoston direktiivin 2009/13/EY täytäntöönpanoon liittyvistä lippuvaltion velvollisuuksista

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

Kansainvälinen työjärjestö (ILO) hyväksyi merityötä koskevan yleissopimuksen Genevessä 23. helmikuuta 2006 lähes yksimielisesti. Yleissopimusta sovelletaan kansainväliseen merenkulkuun, ja sen tarkoituksena on varmistaa ihmisarvoiset työ- ja elinolot aluksilla sekä menettelyt yleissopimuksen määräysten täytäntöönpanoa varten. Tätä varten siinä määrätään muun muassa seuraavista keskeisistä seikoista: aluksella työskentelevien merenkulkijoiden työtä koskevat vähimmäisvaatimukset (1 luku), työsuhteen ehdot (2 luku), asuintilat, virkistysmahdollisuudet, ruoka ja ruoanpito (3 luku), terveyden suojelu, sairaanhoito, merimiespalvelut ja sosiaaliturva (4 luku) sekä täytäntöönpano ja soveltaminen (5 luku). Yleissopimusta voidaan pitää ensimmäisenä merityötä koskevana säännöstönä, jota sovelletaan yli 1,2 miljoonaan merenkulkijaan sekä varustamoihin ja merenkulkua harjoittaviin maihin kaikkialla maailmassa.

EU:n jäsenvaltiot ja komissio ovat tukeneet yleissopimukseen liittyvää ILO:n työtä alusta alkaen. EU pitää yleissopimusta merkittävänä saavutuksena, koska sen tarkoituksena on varmistaa merenkulkualan tasavertaiset toimintaedellytykset kaikkialla maailmassa vahvistamalla kaikkiin lippuvaltioihin ja merenkulkijoihin sovellettavat yhteiset vähimmäissäännöt. Tätä varten EU:ssa on jo tehty 7 päivänä kesäkuuta 2007 neuvoston päätös 2007/431/EY jäsenvaltioiden valtuuttamisesta ratifioimaan, Euroopan yhteisön edun vuoksi, merityötä koskeva Kansainvälisen työjärjestön vuoden 2006 yleissopimus¹. Eräät jäsenvaltiot ovat jo ratifioineet yleissopimuksen (Espanja, Bulgaria, Luxemburg, Tanska, Latvia ja Alankomaat), ja muutkin ratifioivat sen lähiaikoina. Yleissopimuksen sisällön osalta on todettava, että jäsenvaltioiden kansalliset lainsäädännöt ovat yleensä tiukempia ja yksityiskohtaisempia kuin ILO:n säännöt. Jotta voitaisiin turvata kansainvälisten ja kansallisten normien yhdenmukaisuus, on tarpeen laatia kansallisten lainsäädäntöjen laaja kartoitus, mikä vie aikaa. Kartoitus on tarpeen myös yleissopimuksen ratifiointia varten.

Tähän mennessä yleissopimuksen on ratifioinut 22 valtiota, joiden osuus maailman alusten bruttovetoisuudesta on yli 45 prosenttia. Yleissopimuksen voimaantulo edellyttää, että yleissopimuksen on ratifioinut 30 valtiota, joiden osuus maailman alusten bruttovetoisuudesta on vähintään 33 prosenttia.

EU:ssa on myös annettu 16 päivänä helmikuuta 2009 neuvoston direktiivi 2009/13/EY Euroopan yhteisön kansallisten varustamoyhdistysten keskusjärjestön (ECSA) ja Euroopan kuljetustyöntekijöiden liiton (ETF) merityötä koskevasta yleissopimuksesta, 2006, tekemän sopimuksen täytäntöönpanosta ja direktiivin 1999/63/EY muuttamisesta². Direktiivi 2009/13/EY on erinomainen osoitus alan työmarkkinaosapuolten vuoropuhelusta, ja tämän ehdotuksen tarkoituksena on varmistaa, että unionilla on asianmukaiset keinot sen täytäntöönpanemiseksi.

Tämän vuoksi on ensinnäkin tarkoitus vaatia, että jäsenvaltiot soveltavat direktiiviä 2009/13/EY käyttäessään lippuvaltioille kuuluvia valtuuksiaan.

¹ EUVL L 161, 22.6.2007, s. 63.

² EUVL L 124, 20.5.2009, s. 30.

Tällä hetkellä EU:n lainsäädäntö on direktiivin 2009/13/EY ansiosta linjassa yleissopimuksella vahvistettujen kansainvälisten normien kanssa. Direktiiviin on nimittäin sisällytetty edellä mainitut yleissopimuksen 1–4 lukuun sisältyvät keskeiset määräykset, joissa vahvistetaan merenkulkijoiden oikeudet.

Eurooppalaiset työmarkkinaosapuolet haluavat kuitenkin panna sopimuksensa täytäntöön Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 155 artiklaan perustuvalla neuvoston päätöksellä. Koska niillä ei ole toimivaltaa sisällyttää sopimukseensa yleissopimuksen 5 lukuun sisältyviä täytäntöönpanomääräyksiä, ne ovat pyytäneet komissiota toteuttamaan toimenpiteitä tätä varten. Tämän aloitteen tarkoituksena on toteuttaa nämä toimenpiteet lippuvaltioiden vastuun osalta.

Tämä aloite on osa merenkulkualan ammatteja koskevaa EU:n politiikkaa. Kuten komissio toteaa Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle osoitetussa tiedonannossaan *EU:n meriliikennepolitiikka vuoteen 2018 saakka: strategiset tavoitteet ja suositukset*³, EU:n olisi oman etunsa vuoksi tiedotettava kansalaisille merenkulkualan ammattien tarjoamista mahdollisuuksista. Tämä voitaisiin tehdä toteuttamalla toimia, joihin osallistuisivat tarpeen mukaan komissio, jäsenvaltiot ja alan yritykset. Tämä pätee täysin myös yleissopimuksen täytäntöönpanoon, joka edistää huomattavasti työ- ja elinoloja aluksilla. Tiedonannossa korostetaan, että EU:n työmarkkinaosapuolten välinen sopimus yleissopimuksen keskeisten osien täytäntöönpanosta osoittaa, että merenkulkualan toimijat kannattavat laajalti näitä pyrkimyksiä. Tämän vuoksi EU:n ja jäsenvaltioiden toimilla olisi oltava seuraavat tavoitteet:

- jäsenvaltioiden olisi ripeästi ratifioitava merityötä koskeva yleissopimus ja hyväksyttävä pikaisesti komission ehdotukset, jotka perustuvat toimialan sopimukseen yleissopimuksen keskeisten osien panemisesta täytäntöön EU:n lainsäädännössä;
- uusien sääntöjen tehokas täytäntöönpano olisi varmistettava soveltuvilla toimenpiteillä, kuten lippuvaltioiden ja satamavaltioiden suorittamaa valvontaa koskevilla vaatimuksilla.⁴

Valkoisessa kirjassa *Yhtenäistä Euroopan liikennealuetta koskeva etenemissuunnitelma – Kohti kilpailukykyistä ja resurssitehokasta liikennejärjestelmää*⁵ korostetaan, että on tärkeää kehittää meriliikenteen sosiaalisia oloja, jotta voidaan parantaa sekä työllisyyttä että työturvallisuutta. Valkoisen kirjan liitteenä olevassa komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa esitetäänkin, että olisi annettava ehdotus, jonka avulla voidaan varmistaa yleissopimuksen tehokas täytäntöönpano.

Tämä ehdotus liittyy läheisesti ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi satamavaltioiden suorittamasta valvonnasta annetun direktiivin 2009/16/EY muuttamisesta. Mainitussa direktiiviehdotuksessa säädetään merityötä koskevan yleissopimuksen soveltamisesta kaikissa eurooppalaisissa satamissa, ja sen tarkoituksena on varmistaa toimialan maailmanlaajuisesti tasapuoliset toimintaedellytykset.

³ KOM(2009) 8.

⁴ Ks. tiedonannon 3 kohta.

⁵ KOM(2011) 144 lopullinen.

1.1. Merityötä koskeva yleissopimus

On yleisesti tunnustettu ja ILO:n erikseen toteama tosiseikka, että merenkulkuala on maailman ensimmäinen todella maailmanlaajuinen toimiala ja että se edellyttää sen vuoksi asianmukaista kansainvälistä sääntelyä eli yhteisiä normeja, joita sovelletaan tällä alalla kaikkialla maailmassa.

Vuonna 2006 tehty merityötä koskeva yleissopimus tarjoaa kattavat oikeudet ja työsuojelumääräykset kaikille merenkulkijoille riippumatta heidän kansalaisuudestaan tai siitä, minkä lipun alla heidän aluksensa purjehtii.

Yleissopimuksen tarkoituksena on turvata sekä merenkulkijoiden asianmukaiset työolot että laadukkaiden alusten omistajien rehellinen kilpailu. Yleissopimuksessa vahvistetaan merenkulkijoiden oikeudet asianmukaisiin työoloihin useiden eri näkökohtien osalta. Yleissopimus on myös laadittu niin, että sitä voidaan soveltaa kaikkialla maailmassa yhdenmukaisesti ja että sitä on helppo ymmärtää ja päivittää. Yleissopimusta on myös kaavailtu merenkulun laatua koskevan kansainvälisen säännösten neljänneksi pilariksi täydentämään Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) kolmea keskeistä yleissopimusta, jotka ovat kansainvälinen yleissopimus ihmishengen turvallisuudesta merellä (SOLAS), kansainvälinen yleissopimus merenkulkijoiden koulutuksesta, pätevyyskirjoista ja vahdinpidosta (STCW) ja kansainvälinen yleissopimus aluksista aiheutuvan meren pilaantumisen ehkäisemisestä (MARPOL).

Yleissopimuksessa on neljä lukua, jotka koskevat merenkulkijoiden oikeuksia: 1 luvussa vahvistetaan aluksella työskentelevien merenkulkijoiden työtä koskevat vähimmäisvaatimukset, 2 luvussa työsuhteen ehdot, 3 luvussa asuintiloja, virkistysmahdollisuuksia, ruokaa ja ruoanpitoa koskevat säännöt, ja 4 luvussa terveyden suojelua, sairaanhoitoa, merimiespalveluja ja sosiaaliturvaa koskevat säännöt.

Lisäksi yleissopimuksen 5 luvussa määrätään mekanismeista, joiden avulla voidaan parantaa valvontaa kaikilla tasoilla: aluksen, varustamon, lippuvaltion, satamavaltion ja työvoiman toimittajavaltioiden tasolla. Lisäksi määrätään ILO:n järjestelmästä, jonka avulla varmistetaan yleissopimuksen yhdenmukainen noudattaminen ja noudattamisen varmistaminen kaikkialla maailmassa. Asianmukaisen säännösten lisäksi olikin tarpeen saada käyttöön tehokkaampi järjestelmä täytäntöönpanon ja noudattamisen valvontaa varten, jotta alikuntoiset alukset voidaan poistaa liikenteestä merenkulun turvallisuuden ja turvatoimien sekä ympäristönsuojelun parantamiseksi.

Tätä varten EU:n on tarjottava lippu- ja satamavaltioiden valvonnan avulla keinot varmistaa, että merityötä koskevan yleissopimuksen asiaa koskevia määräyksiä sovelletaan kaikilla EU:n satamiin tulevilla aluksilla, merenkulkijoiden kansalaisuudesta riippumatta.

Yleissopimuksen määräysten täytäntöönpano lippu- ja satamavaltioiden valvonnan avulla on myös keino rajoittaa sosiaalista polkumyyntiä, joka heikentää työoloja aluksilla ja rankaisee niitä laivanvarustajia, jotka tarjoavat ILO:n sääntöihin perustuvat asianmukaiset työolot.

1.2. Merityötä koskevaan yleissopimukseen perustuvat lippuvaltion velvollisuudet

Yleissopimuksen hyväksymisen myötä ILO on kehittänyt alusten työolosuhteiden varmentamista koskevia innovatiivisia säännöksiä.

Yleissopimuksessa määrätään vahvan täytäntöönpanojärjestelmän perustamisesta. Järjestelmää tuetaan varmennusjärjestelmällä, jossa lippuvaltio (tai sen puolesta toimiva tunnustettu järjestö/yhteisö) tarkastelee laivanvarustajien suunnitelmia yleissopimuksen noudattamiseksi sekä todentaa ja varmentaa, että suunnitelmat ovat olemassa ja ne pannaan täytäntöön. Aluksilla on oltava *merityösertifikaatti* ja *merityöehtojen noudattamista koskeva ilmoitus*. Kyseiset asiakirjat myöntää lippuvaltio, jonka lainkäyttövaltaan alukset kuuluvat ja joka varmentaa tarkastusten tulokset. Yleissopimuksen mukaisesti vaatimus koskee aluksia, joiden bruttovetoisuus on yli 500 tonnia ja jotka harjoittavat kansainvälistä meriliikennettä tai kabotaasia ulkomailla. EU:n lippuvaltioiden odotetaan kuitenkin varmistavan, että direktiivin 2009/13/EY täytäntöönpanoa koskevia kansallisia lakeja ja määräyksiä noudatetaan pienemmillä (bruttovetoisuudeltaan alle 500 tonnia olevilla) aluksilla, joiden osalta sertifikaatti ja ilmoitus eivät ole yleissopimuksen mukaan pakollisia. Jotta vältettäisiin jäsenvaltioiden sovellettavaksi tulevat lisämääräykset, tässä ehdotuksessa varmennusjärjestelmää ei ole kokonaisuudessaan integroitu EU:n lainsäädäntöön, vaan se on jätetty kansainvälisen oikeuden piiriin.

1.3. Nykyinen EU:n lainsäädäntö

EU on vahvistanut lainsäädäntökehyksen meriturvallisuuden parantamiseksi hyväksymällä kolme meriturvallisuuspakettia, joista viimeisimmän vuonna 2009. Tietty EU:n meriturvallisuussäännöt ja terveys- ja turvallisuussäännöt ovat tämän ehdotuksen kannalta tärkeitä. Seuraavassa niistä esitetään lyhyt yhteenveto.

1.3.1. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/21/EY, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, lippuvaltiota koskevien vaatimusten noudattamisesta⁶

EU:n tasolla direktiivin 2009/21/EY tarkoituksena on varmistaa, että jäsenvaltiot täyttävät tosiasiallisesti ja yhdenmukaisesti velvollisuudet, jotka niille lippuvaltioina kuuluvat ja joilla pyritään parantamaan turvallisuutta ja ehkäisemään niiden lipun alla purjehtivien alusten aiheuttamaa meren pilaantumista. Siinä säädetään ehdoista, jotka koskevat alusten rekisteröitymistä jäsenvaltion lipun alle, ja lippuvaltion velvollisuudesta perustaa laadunvalvontajärjestelmä ja toteuttaa sisäinen arviointi kansainvälisten normien mukaisesti. Sen vuoksi sovelletaan IMO:n normeja ja erityisesti kansallisten merenkulkuhallintojen pakollista tarkastussuunnitelmaa sekä IMO:n lippuvaltiota koskevaa säännöstöä.

Direktiiviin 2009/21/EY ei kuitenkaan sisälly luetteloa lippuvaltion velvollisuuksista, vaan siinä viitataan IMO:n menettelyihin. Sen vuoksi direktiivin 2009/13/EY täytäntöönpanosta johtuvat lippuvaltion erityisvelvollisuudet olisi sisällytettävä EU:n lainsäädäntöön. Koska tämän ehdotuksen tavoitteet ovat erilliset ja luonteeltaan erilaiset kuin direktiivin 2009/21/EY tavoitteet, on selkeämpää antaa itsenäinen säädösehdotus kuin muuttaa direktiiviä 2009/21/EY.

1.3.2. Direktiivi 2009/13/EY

EU:n työmarkkinaosapuolten välillä tehdyn sopimuksen johdosta direktiivillä 2009/13/EY sisällytetään tietyt yleissopimuksen mukaiset normit unionin lainsäädäntöön. Erityisesti direktiivin liitteeseen sisältyvät yleissopimuksen 1–4 luvun olennaiset osat, jotka koskevat vähimmäisvaatimuksia aluksilla työskentelyä varten (lääkärintodistukset, vähimmäisikä,

⁶ EUVL L 131, 28.5.2009, s. 132.

koulutus ja pätevyys), työsuhteen ehtoja (merenkulkijoiden työsopimukset, kotiin lähettäminen, korvaukset aluksen menetyksen tai haaksirikkoutumisen johdosta, alusten miehitys, merenkulkijoiden uran ja ammattitaidon sekä työllistymismahdollisuuksien edistäminen), säännöksiä, jotka koskevat asuintiloja, virkistysmahdollisuuksia, ruokaa ja ruoanpitoa sekä terveyden suojelua, sairaanhoitoa ja merimiespalveluja, mukaan lukien laivanvarustajan vastuu ja merimiespalvelut maissa, ja säännöksiä valitusmenettelystä aluksella.

Ellei erikseen toisin säädetä, direktiiviä 2009/13/EY sovelletaan kaikkiin yksityisessä tai julkisessa omistuksessa oleviin aluksiin, joita vakituisesti käytetään kaupalliseen toimintaan, ei kuitenkaan kalastusta tai vastaavaa toimintaa harjoittaviin aluksiin ja perinteisesti rakennettuihin aluksiin, kuten dhow-aluksiin ja džonkkeihin. Direktiiviä ei sovelleta sotaluksiin eikä laivaston tukialuksiin.

2. KUULEMISTEN TULOKSET

EU:n jäsenvaltiot osallistuivat aktiivisesti merityötä koskevan yleissopimuksen neuvottelemiseen yhdessä komission kanssa, joka vastasi EU:n kannan koordinoimisesta. Kaikki EU:n jäsenvaltiot hyväksyivät merityötä koskevan yleissopimuksen vuonna 2006.

Lisäksi jäsenvaltiot ja sidosryhmät saivat tilaisuuden esittää näkemyksensä kesäkuussa 2011 järjestetyn täysimittaisen julkisen kuulemisen yhteydessä.

Yleisesti oltiin yhtä mieltä siitä, että lippu- ja satamavaltioita koskeva lainsäädäntö on syytä saattaa ajan tasalle, jotta merityötä koskeva yleissopimus voidaan panna täytäntöön.

Erityisesti korostettiin eräitä positiivisia vaikutuksia, kuten merenkulun turvallisuuden ja laadun paranemista ja rehellisten kilpailuedellytysten edistämistä EU:n ja sen ulkopuolisten toimijoiden sekä EU:n ja muiden lippuvaltioiden välillä.

Sidosryhmät mainitsivat myös kaikkien merenkulkijoiden työolojen kohenemisen, olivatpa kyseessä sitten EU:n merenkulkijat, jotka purjehtivat EU:n jäsenvaltioiden tai EU:n ulkopuolisten maiden lipun alla, myös EU:n ulkopuolella, tai EU:n ulkopuolisten maiden lipun alla purjehtivilla aluksilla työskentelevät EU:n ulkopuolisten maiden merenkulkijat.

Merityötä koskevan yleissopimuksen täytäntöönpanoa on suositellut myös merialan työllisyyttä ja kilpailukykyä käsittelevä erityistyöryhmä, joka on varapuheenjohtaja Siim Kallasin heinäkuussa 2010 perustama riippumaton elin. Se päätti työnsä kesäkuussa 2011 ja laati raportin⁷, jossa esitetään toimenpidesuosituksia siitä, miten merenkulkualan ammatteja tulisi edistää Euroopassa.

⁷ Julkaistu 20. heinäkuuta 2011: <http://ec.europa.eu/transport/maritime/seafarers/doc/2011-06-09-tfmec.pdf>.

3. EHDOTUKSEN OIKEUDELLINEN SISÄLTÖ

3.1. Ehdotuksen sisältö

3.1.1. Lippuvaltion velvollisuudet

Kansallinen lippu on valtion tärkein velvollisuus alusta kohtaan. Lippuvaltioiden on varmistettava, että niiden alukset noudattavat lippuvaltioiden kansainvälisen oikeuden ja kansainvälisten yleissopimusten mukaisesti hyväksymiä normeja, erityisesti kansainvälisiä vähimmäisvaatimuksia. Tämä tarkoittaa sitä, että lippuvaltioiden aluksia on liikennöitävä ja ylläpidettävä tavalla, joka minimoi merenkulkijoille, meriympäristölle ja lastille aiheutuvat riskit. Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen (UNCLOS 1982) 94 artiklassa vahvistetaan lippuvaltioiden keskeiset velvollisuudet ja 94 artiklan 5 kohdassa lippuvaltioilta edellytetään kaikkien tarvittavien toimien toteuttamista yleisesti hyväksytyjen kansainvälisten määräysten, menettelyjen ja käytäntöjen noudattamisen varmistamiseksi.

Lippuvaltio käyttää tehokkaasti lainkäyttö- ja valvontavaltaansa hallinnollisissa, teknisissä ja sosiaalisissa kysymyksissä aluksiinsa ja miehistönsä nähden aavalla merellä. Se soveltaa muun muassa tarkastukseen, varmentamiseen ja turvallisuutta ja saastumisen ehkäisyä koskevien asiakirjojen myöntämiseen liittyviä määräyksiä lippunsa alle rekisteröityihin aluksiin.

Ennen kuin jäsenvaltio sallii aluksen purjehtia lippunsa alla, sen on tarkistettava, että alus noudattaa kansainvälisiä sääntöjä ja määräyksiä sen toimivaltuuksiin kuuluvilla aloilla.

Tässä lippuvaltiota koskevassa ehdotuksessa käsitellään vain muutamia yleissopimuksen 5 luvussa määräytyistä lippuvaltion velvollisuuksista. Kuten edellä todettiin, tällä ehdotuksella täydennetään lippuvaltiota koskevaa direktiiviä 2009/21/EY, mutta ei muuteta sitä. Tässä ehdotuksessa esitetään, että lippuvaltion on pantava direktiivi 2009/13/EY täytäntöön ja noudatettava sitä.

Kaikkia niitä yleissopimuksen määräyksiä, joissa aluksilta edellytetään merityösertifikaattia ja merityöehtojen noudattamista koskevaa ilmoitusta, ei kuitenkaan ole voitu sisällyttää EU:n lainsäädäntöön unionin toimivaltaan ja poliittiseen tarkoituksenmukaisuuteen liittyvistä syistä. Merityösertifikaatissa ja merityöehtojen noudattamista koskevassa ilmoituksessa vahvistetaan, että alus noudattaa vaatimuksia, jotka koskevat merenkulkijoiden vähimmäisikää, merenkulkijoiden lääkärintodistusta, merenkulkijoiden pätevyyttä, merenkulkijoiden työsopimuksia, merenkulkijoille tarkoitettujen luvanvaraisten tai virallisesti hyväksytyjen tai säänneltyjen yksityisten työnlähtöpalvelujen käyttöä, työ- ja lepoaikoja, alusten miehitystä, asuintiloja, virkistysmahdollisuuksia aluksella, ruokaa ja ruoanpitoa, terveyttä ja turvallisuutta ja tapaturmien torjuntaa, sairaanhoitoa aluksella, valitusmenettelyjä aluksella sekä palkanmaksua.

Direktiivi 2009/13/EY ei siis kata kaikkia yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvia seikkoja. Sen vuoksi EU:n lippuvaltioiden velvoitteet rajoittuvat pelkästään direktiivin 2009/13/EY säännösten täytäntöönpanoon.

3.1.2. Ehdotuksen yksityiskohtainen sisältö

Direktiivillä 2009/21/EY pyritään varmistamaan, että kaikkien EU:n jäsenvaltioiden lipuilla on asianmukainen asema (että ne eivät ole mustalla listalla), sisällyttämään Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) lippuvaltioiden auditointijärjestelmä EU:n lainsäädäntöön ja

ottamaan käyttöön kansallisten merenkulkuviranomaisten laadun sertifiointi. Sen sijaan tällä direktiiviehdotuksella on erilaiset päämäärät. Tässä ehdotuksessa ei viitata IMO:n menettelyihin, vaan vahvistetaan direktiivin 2009/13/EY soveltamisen valvontaa koskevat periaatteet eräiden merityötä koskevan yleissopimuksen määräysten mukaisesti. Selkeyden vuoksi on suotavaa vahvistaa nämä periaatteet erillisessä säädöksessä.

Ehdotuksen 1 artiklassa kuvataan ehdotuksen kohdetta. Ehdotuksen tarkoituksena on varmistaa, että EU:n lippuvaltiot täyttävät direktiivin 2009/13/EY soveltamiseen ja täytäntöönpanoon liittyvät velvollisuutensa.

Ehdotuksen 2 artiklassa esitetään yleissopimuksen määritelmiin perustuen aluksen ja laivanvarustajan määritelmät, joita on käytetty myös direktiivissä 2009/13/EY. Tarkoituksena on ehkäistä kaikenlainen epäjohtonmukaisuus normien ja täytäntöönpanotoimenpiteiden välillä.

Ehdotuksen 3 artiklassa velvoitetaan lippuvaltio ottamaan käyttöön tarkastusmekanismit ja varmistamaan, että sen alukset noudattavat direktiiviä 2009/13/EY.

Ehdotuksen 4 artiklassa vahvistetaan ammatillista pätevyyttä ja riippumattomuutta koskevat vaatimukset, joita sovelletaan henkilöstöön, jonka tehtävänä on varmistaa direktiivin 2009/13/EY soveltamisalaan kuuluvien seikkojen asianmukainen soveltaminen kyseisen jäsenvaltion lipun alla purjehtivissa aluksissa.

Ehdotuksen 5 artiklassa säädetään valituksista EU:n lipun alla purjehtivilla aluksilla sekä vahvistetaan periaatteet ja menettely, joita lippuvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on noudatettava.

3.1.3. Ilmoitukseen direktiivin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä liitettävät selittävät asiakirjat

Selittävistä asiakirjoista annetun yhteisen poliittisen lausuman (ilmoitukset nro 2011/C 369/02 ja 2011/C 369/03)⁸ mukaisesti komissio perustelee tällaisten asiakirjojen toimittamisen tarpeen tästedes tapauskohtaisesti. Oikeasuhteisuuden vuoksi selittävien asiakirjojen toimittamista ei ole katsottu tarpeelliseksi tämän ehdotuksen yhteydessä, koska sillä ei muuteta minkään voimassa olevan säädöksen säännöksiä. Tarkoituksena on ehkäistä ylimääräinen hallinnollinen rasitus. Asiakirjojen toimittaminen ei ole tarpeen myöskään siksi, että ehdotus on hyvin rajattu eikä se vaikuta sellaisiin aloihin, joita säänneltäisiin hyvin yksityiskohtaisesti kansallisella tasolla. Siksi tässä ehdotuksessa ei ole selittäviä asiakirjoja koskevaa johdanto-osan kappaletta.

3.2. Oikeusperusta

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 100 artiklan 2 kohta.

3.3. Toissijaisuusperiaate

Kun kaikkialla EU:ssa otetaan käyttöön täytäntöönpanon valvontaa koskevat yhdenmukaistetut säännöt, tämän pitäisi edistää tasapuolisten toimintaedellytysten laatimista, niin että voidaan välttää kilpailun vääristyminen sisämarkkinoilla merenkulun turvallisuuden

⁸ KOM(2007) 502.

kustannuksella ja varmistaa ihmisarvoiset työ- ja elinolot kaikille merenkulkijoille heidän kansalaisuudestaan riippumatta. Etenkin satamavaltioiden EU:n tasolla suorittama valvonta on osoittautunut tehokkaaksi keinoksi tehostaa EU:n satamissa käyvien alusten valvontaa resurssien yhdistämisen ja tietojenvaihdon avulla.

3.4. Suhteellisuusperiaate

Lippuvaltion toteuttamat toimenpiteet ovat ensisijainen täytäntöönpanokeino merenkulkualalla. Tällä ehdotuksella pyritään vahvistamaan lippuvaltion roolia direktiivin 2009/13/EY tehokkaan soveltamisen johdonmukaisessa valvonnassa. Tarkoituksena on estää jäsenvaltioita toteuttamasta omia, keskenään epäjohdonmukaisia toimia, jotka saattavat olla vastoin kansainvälistä tai unionin lainsäädäntöä.

3.5. Sääntelytavan valinta

Koska kyseessä ovat vähimmäisnormit, jotka jäsenvaltioiden on määrä panna täytäntöön toteuttamalla toimenpiteitä omien kansallisten järjestelmiensä puitteissa ja yhteisen toimivallan puitteissa, tarkoituksenmukainen säädöstyyppe on direktiivi.

3.6. Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan merityötä koskevan vuoden 2006 yleissopimuksen voimaantulopäivänä, joka on sama kuin direktiivin 2009/13/EY voimaantulopäivä.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI

Euroopan yhteisön kansallisten varustamoyhdistysten keskusjärjestön (ECSA) ja Euroopan kuljetustyöntekijöiden liiton (ETF) merityötä koskevasta yleissopimuksesta, 2006, tekemän sopimuksen täytäntöönpanosta ja direktiivin 1999/63/EY muuttamisesta annetun neuvoston direktiivin 2009/13/EY täytäntöönpanoon liittyvistä lippuvaltion velvollisuuksista

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 100 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen, kun esitys lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon⁹,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon¹⁰,

noudattavat tavallista lainsäätämisyjärjestystä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Unionin meriliikenteen alalla toteuttamilla toimilla pyritään muun muassa kohentamaan merenkulkijoiden elin- ja työoloja aluksilla, parantamaan meriturvallisuutta sekä tehostamaan merionnettomuuksien aiheuttaman merien pilaantumisen ehkäisemistä.
- (2) Unioni on selvillä siitä, että useimmat merionnettomuudet johtuvat suoraan inhimillisistä tekijöistä, etenkin väsymyksestä.
- (3) Unionin meriturvallisuuspolitiikan tärkeimpiä tavoitteita on poistaa alikuntoiset alukset liikenteestä.

⁹ EUVL C [...], [...], s. [...].

¹⁰ EUVL C [...], [...], s. [...].

- (4) Kansainvälinen työjärjestö hyväksyi 23 päivänä helmikuuta 2006 merityötä koskevan vuoden 2006 yleissopimuksen, jonka avulla haluttiin laatia yksi yhtenäinen asiakirja, joka mahdollisuuksien mukaan sisältää kaikkien voimassa olevien kansainvälisten merityötä koskevien yleissopimusten ja suositusten ajanmukaiset määräykset sekä ne peruseriaatteet, jotka sisältyvät muihin kansainvälisiin työtä koskeviin yleissopimuksiin.
- (5) Jäsenvaltiot on valtuutettu ratifioimaan yleissopimus 7 päivänä kesäkuuta 2007 tehdyllä neuvoston päätöksellä 2007/431/EY¹¹. Jäsenvaltioita kehoitetaan ratifioimaan yleissopimus mahdollisimman pian.
- (6) Yleissopimuksessa vahvistetaan merityötä koskevat normit, joita sovelletaan kaikkiin merenkulkijoihin riippumatta heidän kansalaisuudestaan tai siitä, minkä valtion lipun alla alukset purjehtivat.
- (7) Helmikuun 16 päivänä 2009 annetulla neuvoston direktiivillä 2009/13/EY¹² pannaan täytäntöön Euroopan yhteisön kansallisten varustamoyhdistysten keskusjärjestön (ECSA) ja Euroopan kuljetustyöntekijöiden liiton (ETF) merityötä koskevasta yleissopimuksesta, 2006, tekemä sopimus ja muutetaan direktiiviä 1999/63/EY.
- (8) Direktiivi 2009/13/EY hyväksyttiin Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 155 artiklan nojalla.
- (9) Koska SEUT-sopimuksen 155 artiklan nojalla tehdyt sopimukset, jotka pannaan täytäntöön neuvoston päätöksillä, voivat kattaa ainoastaan SEUT-sopimuksen 153 artiklassa määriteltyjä asioita, eräät yleissopimuksen täytäntöönpanoon liittyviä lippuvaltion velvollisuuksia koskevat yleissopimuksen määräykset oli jätettävä direktiivillä 2009/13/EY täytäntöön pannun työmarkkinaosapuolten sopimuksen ulkopuolelle. Kyseiset määräykset olisi nyt sisällytettävä unionin lainsäädäntöön tällä direktiivillä.
- (10) Vaikka direktiivillä 2009/21/EY säännellään lippuvaltion velvollisuuksia sisällyttämällä IMO:n lippuvaltioiden auditointijärjestelmä EU:n lainsäädäntöön ja ottamalla käyttöön kansallisten merenkulkuviranomaisten laadun sertifiointi, on asianmukaisuuden ja selkeyden vuoksi katsottu tarpeelliseksi säätää merityöehdoista erillisessä direktiivissä, joka vastaa paremmin säädösten erilaisia tarkoituksia ja menettelyjä.
- (11) Direktiiviä 2009/13/EY sovelletaan merenkulkijoihin aluksilla, jotka purjehtivat jonkin jäsenvaltion lipun alla. Sen vuoksi jäsenvaltioiden olisi valvottava, että niiden lipun alla purjehtivat alukset noudattavat kaikkia kyseisen direktiivin säännöksiä.
- (12) Jotta direktiivin 2009/13/EY tehokasta täytäntöönpanoa voidaan valvoa, on jäsenvaltioiden varmistettava säännöllisten tarkastusten, seurannan ja muiden valvontatoimenpiteiden avulla, että niiden lipun alla purjehtivat alukset noudattavat direktiivin 2009/13/EY säännöksiä.

¹¹ EUVL L 161, 22.6.2007, s. 63.

¹² EUVL L 124, 20.5.2009, s. 30.

- (13) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitteita, vaan ne voidaan toiminnan laajuuden tai vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla, joten unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeen.
- (14) Koska tällä direktiivillä pannaan täytäntöön direktiivi 2009/13/EY, tämän direktiivin olisi tultava voimaan samana päivänä kuin kyseinen direktiivi,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Kohde

Tässä direktiivissä vahvistetaan säännöt sen varmistamiseksi, että jäsenvaltiot täyttävät tosiasiallisesti velvollisuutensa lippuvaltioina eli valvovat, että niiden lipun alla purjehtivat alukset noudattavat direktiiviä 2009/13/EY. Tämä direktiivi ei rajoita Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/21/EY¹³ soveltamista.

2 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä sovelletaan seuraavia määritelmiä:

- a) ”aluksella” tarkoitetaan alusta, joka purjehtii muualla kuin yksinomaan sisävesillä tai niihin liittyvillä tai suojatuilla vesialueilla tai alueilla, joilla sovelletaan satamasäännöksiä;
- b) ”laivanvarustajalla” tarkoitetaan aluksen omistajaa tai muuta organisaatiota tai henkilöä, esimerkiksi laivanisäntää, edustajaa tai huoltovarustamoja, joka on ottanut vastuun aluksen toiminnasta ja joka on sen hyväksyessään sitoutunut vastaamaan direktiivin 2009/13/EY liitteeseen perustuvista laivanvarustajan velvollisuuksista ja vastuista riippumatta siitä, vastaako joistakin velvollisuuksista ja vastuista laivanvarustajan puolesta muu organisaatio tai henkilö.

3 artikla

Lainsäädännön noudattamisen valvonta

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että otetaan käyttöön asianmukaiset tarkastukset ja valvontamekanismit ja toteutetaan tehokkaita ja riittäviä tarkastuksia sen varmistamiseksi, että

¹³ EUVL L 131, 28.5.2009, s. 132.

merenkulkijoiden työ- ja elinolot jäsenvaltioiden lipun alla purjehtivilla aluksilla täyttävät direktiivissä 2009/13/EY asetetut vaatimukset nyt ja jatkossa.

4 artikla

Lainsäädännön noudattamisen valvonnasta vastaava henkilöstö

Jäsenvaltioiden on huolehdittava direktiivin 2009/13/EY asianmukaisen täytäntöönpanon varmistamisesta vastaavan henkilöstön riittävästä tai soveltuvasta koulutuksesta, pätevyydestä, toimeksiannosta, toimivallasta, asemasta ja riippumattomuudesta, jotta henkilöstö voi suorittaa tarkastukset ja varmistaa direktiivin noudattamisen.

5 artikla

Valitukset

1. Jos jäsenvaltiolle tehdään valitus, jota ei ole pidettävä ilmeisesti perusteettomana, tai jos sille osoitetaan, että sen lipun alla purjehtiva alus ei ole direktiivin 2009/13/EY vaatimusten mukainen tai että täytäntöönpanotoimenpiteissä on vakavia puutteita, jäsenvaltion on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin asian tutkimiseksi ja varmistettava, että mahdolliset puutteet korjataan.
2. Valitusten käsittelystä vastaavan henkilöstön on pidettävä luottamuksellisina niiden henkilöiden tiedot, jotka ovat tehneet huomautuksen tai valituksen merenkulkijoiden työ- ja elinoloissa olevista epäkohdista tai puutteista tai lakien ja määräysten vastaisesta menettelystä, ja pidättäydyttävä kertomasta laivanvarustajalle tai tämän edustajalle tai laivanisännälle, että tarkastus perustui yllä mainittua seikkaa koskevaan valitukseen tai huomautukseen.

6 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan 12 kuukauden kuluessa sen voimaantulosta. Niiden on viipymättä toimitettava komissiolle kirjallisina nämä säännökset.
2. Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.
3. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

7 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan direktiivin 2009/13/EY voimaantulopäivänä.

8 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä .

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja